

ABIKS TAOTLEJALE

Integreeritud maaparandus Riikliku arengukava meede 3.4

Sisukord

Sissejuhatus	2
Mille alusel toetust antakse	3
Toetatavad investeeringud ja toetuse suurus	4
Kes saavad toetust taotleda	8
Millest alustada	9
Ettevalmistavad tööd	10
Milliseid dokumente on vaja esitada	13
Kust saab vajalikke dokumente	15
Kuidas dokumente täita	16
Hinnapakkumised	16
Avalduse täitmine.....	17
Taotluse esitamine	18
Taotluse läbivaatamine	19
Taotluse eelkontroll	19
Taotluse läbivaatamine PRIA keskuses	20
Lõppotsuse tegemine	20
Positiivne vastus	21
Negatiivne vastus	21
Investeeringu tegemine ja seda tõendavad dokumendid	22
Investeeringu kontrollimine	25
Investeeringuobjektide tähistamine	25
Toetuse väljamaksmine	26
Saldode kontrollimine	26
Järeldkontroll	26
Investeeringutoetuse tagasinõudmine	27

Sissejuhatus

Käesolev vihik on koostatud selleks, et aidata taotlejat integreeritud maaparanduse investeeringutoetuse taotluse ettevalmistamisel. Siit leiab ülevaate toetatavate investeeringute, toetuse suuruse, taotlejale esitatavate nõuete, vajalike dokumentide ja muu kohta.

Toetuse maksmise aluseks on Eesti riiklik arengukava 2004–2006 (RAK).

RAK-i toetused pärinevad neljast struktuurifondist:

- Euroopa Sotsiaalfond (*European Social Fund – ESF*), mis aitab tõsta tööhõivet läbi inimressursi arendamise;
- Euroopa Regionaalarengu Fond (*European Regional Development Fund – ERDF*), mis toetab majandusarengut ja uute töökohtade loomist;
- Euroopa Põllumajanduse Arenduse- ja Tagatisfond (*European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – EAGGF*), mis toetab nii põllumajanduse kui ka maaelu arendamist;
- Kalanduse Arendusrahastu (*Financial Instrument for Fisheries and Guidance – FIFG*), mis on suunatud lahendama kalanduse valdkonna struktureid probleeme.

Antud toetusmeetme üldeesmärk on luua tingimused integreeritud maa-arenduseks.

Meetme alaeesmärgid on:

- vähendada ebasoodsast veerežiimist tingitud riske põllumajandustootmisele;
- suurendada erametsa tootlikkust;
- luua tingimused põllumajandusmaa ja erametsa sihipäraseks kasutamiseks;
- tagada maaparandussüsteemi koosseisu kuuluvate pinnaveekogude hea seisund;
- parandada juurdepääsu põllumajandusmaadele.

Soovime edu taotlemisel!

Integreeritud maaparanduse investeeringutoetuse taotluste vastuvõtu, läbivaatamise ja toetuse määramisega tegeleb Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA)

Narva mnt. 3, Tartu 51009

Tel. 737 1200, 737 1355

Faks 737 1201

E-post: pria@pria.ee

Kodulehekülg: www.pria.ee

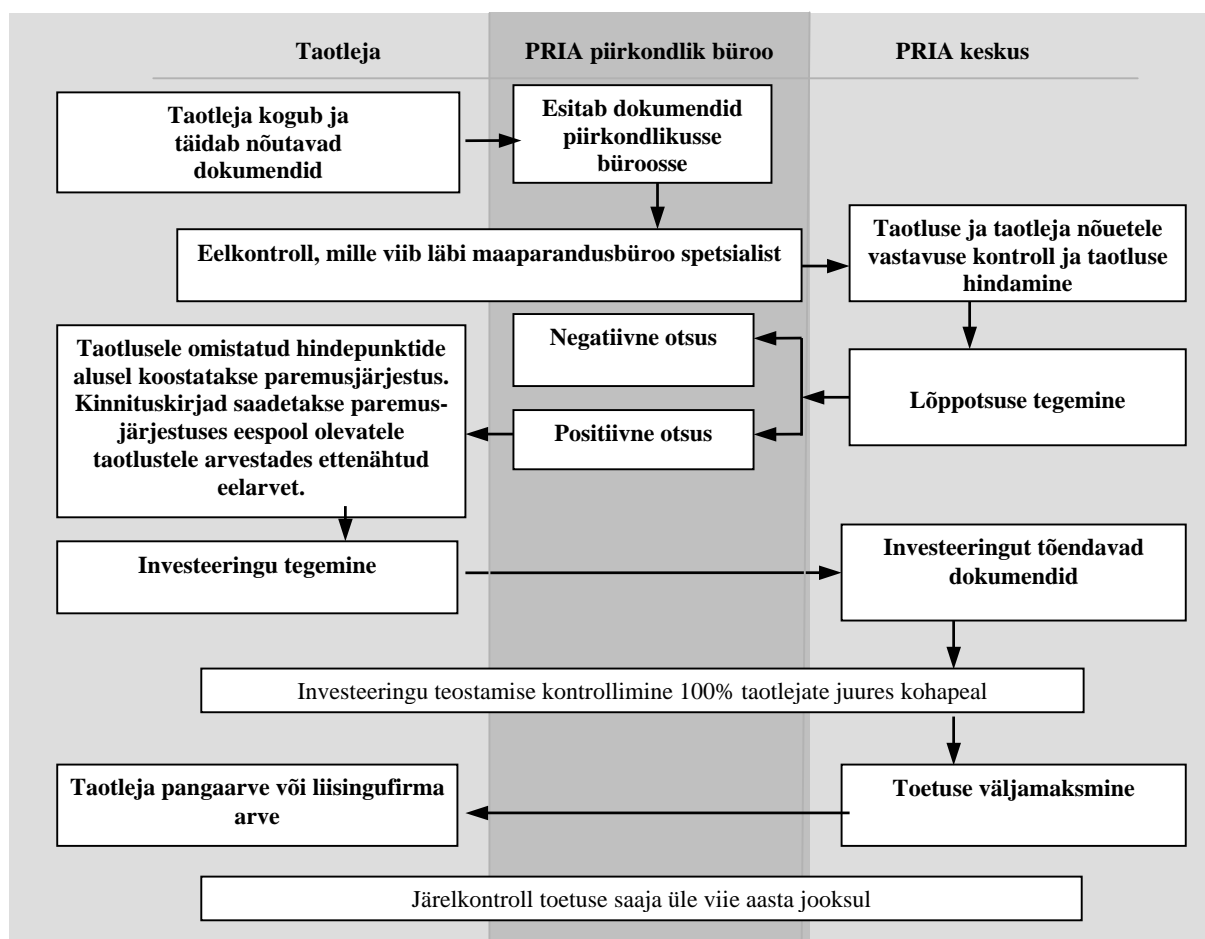
Mille alusel toetust antakse

Põllumajandustootmise investeeringutoetuse maksmise aluseks on:

- “Struktuuritoetuse seadus”
- Põllumajandusministri 10. juuni 2005 määrus nr. 66 “Eesti riikliku arengukava „Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.4 “Integreeritud maaparandus“ tingimused“
- Rahandusministri määrused “Struktuuritoetuste väljamaksmise kord” ja “Struktuuritoetuste tagasinõudmise ja tagasimaksmise kord”
- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta
- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1257/1999 EAGGF toetuse kohta maaelu arendamiseks ning teatavate määruste muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta, 17. mai 1999
- Komisjoni määrus (EÜ) nr 817/2004, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 EAGGF toetuse kohta maaelu arendamiseks) kohaldamiseks
- Komisjoni määrus (EÜ) nr 448/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1685/2000, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 üksikasjalikud rakendus-eeskirjad seoses struktuurifondide kaasfinantseeritavate meetmetega seotud kulutuste abikõlblikkusega, ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1145/2003

Investeeringutoetuse kohta saab rohkem teavet ja ülaltoodud õigusaktidega tutvuda Internetiaadressil www.pria.ee või PRIA piirkondlikes büroodes.

Joonis 1. Toetuse saamise käik

Toetatavad investeeringud ja toetuse suurus

Toetust antakse maaparandussüsteemi kuuluva hoone püstitamiseks või rajatise rajamiseks või maaparandussüsteemi teenindava tee rajamiseks, nende rekonstrueerimiseks või uuendamiseks “Maaparandusseaduses” sätestatud tingimustel ja korras. Toetatakse ka eratee ehitamist või rekonstrueerimist, kui see on vajalik juurdepääsuks põllumajandusmaale.

Toetatavad tegevused ja investeeringuobjektid

Tegevus	Investeeringuobjekt
1. Maaparandussüsteemi ehitamine, rekonstrueerimine ja uuendamine (ka maaparandussüsteemi toimimiseks vajaliku agregaadid ja seadme ostmise koos paigaldamisega. Seade ja agregaat võivad olla statsionaarsed või teisaldatavad)	1.1 Kuivendussüsteemi reguleeriv võrk
	1.2 Niisutussüsteemi reguleeriv võrk
	1.3 Mulla veerežiimi kahepoolse reguleerimissüsteemide reguleeriv võrk
	1.4 Veehoidla niisutussüsteemi veehaardeks
	1.5 Kuivendus- või niisutusvee pumpamiseks ettenähtud pumpla
	1.6 Maaparandussüsteemi koosseisu kuuluv kaitsetamm
	1.7 Maaparandussüsteemi esvooluks olev veejuhe või selle osa ja sellele asuv või sellele kavandatud maaparandusrajatis
	1.8 Maaparandussüsteemiga seotud keskkonnakaitserajatis
	1.9 Teenindav tee ja selle koosseisu kuuluv rajatis
2. Juurdepääsutee ehitamine ja rekonstrueerimine	2.1 Eratee ja selle koosseisu kuuluv rajatis juurdepääsuks põllumajandusmaale

Eelpool toodud tabelis punktides 1.1–1.3 nimetatud maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu või selle osa ehitamist toetatakse siis, kui kavandatava maaparandussüsteemi maa-alal või selle osal (reguleeriva võrgu maa-ala):

- asub maatulundusmaa või eluasemekohtade maa;
- on üks kinnisasja, mille maaparandussüsteem mõjutab teise kinnisasja maatulundusmaa või eluasemekohtade maa mulla veerežiimi (*edaspidi mõjutav kinnisasi*), või on mitu kinnisasja;
- asuva põllumajandusmaa perspektiivne keskmine boniteet on vähemalt 35 hindepunkti;
- asuval põllumajandusmaal ei ületa üle 1 m sügavusega soomuldade pindala 30% kavandatava reguleeriva võrgu maa-ala või selle osa pindalast;
- kasvab eramets “Metsaseaduse” tähenduses.

Tabelis punktides 1.1–1.3 nimetatud maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu või selle osa rekonstrueerimist ja uuendamist toetatakse siis, kui maaparandussüsteemi maa-alal või selle osal:

- asub maatulundusmaa või eluasemekohtade maa;
- asub mitu kinnisasja või mõjutav kinnisasi;
- kasvab eramets “Metsaseaduse” tähenduses.

Tabelis punktides 1.4–1.9 nimetatud hoone või rajatise ehitamist, rekonstrueerimist või uuendamist toetatakse siis, kui nimetatud hoone või rajatis kuulub või teenindab

maaparandussüsteemi, mille reguleeriv võrk paikneb mitmel kinnisasjal või mõjutaval kinnisasjal.

Tabelis punktis 2.1 nimetatud investeeringuobjekti toetatakse siis, kui see on eratee "Teeseaduse" tähenduses ja asub maapiirkonnas ning on juurdepääsuks põllumajandusmaale.

Toetatakse ka kavandatud tegevusega seotud tellitud projekteerimistöö ja projekteerimiseks vajaliku maaparanduse uurimistöö, ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö ning toetuse avalduse, ülevaatuslehe ja maaparandussüsteemi uuendustööde kava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud tööd ja teenust.

Ettevõtja või käibemaksudokumentatsioonist mittetulundusühingu puhul võib toetatava tegevuse maksumus koosneda alljärgnevatest osadest:

- väljavalitud hinnapakkumise käibemaksuta maksumus;
- mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde maksumus juhul kui maaparandusühistu uuendab maaparandussüsteemi;
- abikõlbliku objekti märgistamiseks vajaliku sümboolika käibemaksuta maksumus;
- ettevalmistava töö käibemaksuta maksumus kuni 12% väljavalitud hinnapakkumise käibemaksuta maksumuse ja mitterahalise sissemaksu summast.

Mittetulundusühingu puhul, kes ei ole käibemaksudokumentatsioonlane, võib toetatava tegevuse maksumus koosneda alljärgnevatest osadest:

- väljavalitud hinnapakkumise käibemaksuga maksumus;
- mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde maksumus juhul kui maaparandusühistu uuendab maaparandussüsteemi;
- objekti märgistamiseks vajaliku sümboolika käibemaksuga maksumus;
- ettevalmistava töö käibemaksuga maksumus kuni 12% väljavalitud hinnapakkumise käibemaksuga maksumuse ja mitterahalise sissemaksu summast.

Toetuse määr

Maaparandussüsteemi ehitamise, rekonstrueerimise ja uuendamise abikõlblikust maksumusest toetatakse kuni:

- 90%, kui taotlejaks on maaparandusühistu ja kui investeeringuobjekti maaparandussüsteemi maa-alal või selle osal paiknevad mitme omaniku kinnisasjad või kui investeeringuobjekt kuulub või teenindab maaparandussüsteemi, millel paiknevad mitme omaniku kinnisasjad;
- 75%, kui taotlejaks on ettevõtja, ja kui investeeringuobjekti maaparandussüsteemi maa-alal või selle osal paiknevad mitme omaniku kinnisasjad või kui investeeringuobjekt kuulub või teenindab maaparandussüsteemi, millel paiknevad mitme omaniku kinnisasjad;
- 50%, kui taotlejaks on ettevõtja või maaparandusühistu ja kui investeeringuobjekti maaparandussüsteemi maa-alal või selle osal paiknevad ühe omaniku mitu kinnisasja või mõjutav kinnisasi või kui investeeringuobjekt kuulub või teenindab maaparandussüsteemi, millel asub ühe omaniku mitu kinnisasja või mõjutav kinnisasi.

Põllumajandusmaadele juurdepääsutee ehitamise ja rekonstrueerimise abikõlblikust maksumusest toetatakse kuni:

- 75%, kui põllumajandusmaa juurdepääsutee paikneb mitme omaniku kinnisasjadel;

- 50%, kui põllumajandusmaa juurdepääsutee paikneb ühel kinnisasjal või on ühe omaniku mitmel kinnisasjal.

Üldjuhul arvestatakse ettevalmistavate tööde kohta toetust sama toetuse määraga, mis abikõlblikule investeeringuobjektilegi. Kuid kui taotleja taotleb toetust mitme erineva toetuse määraga investeeringuobjekti kohta (näiteks taotletakse toetust maaparandussüsteemi uuendamiseks ja põllumajandusmaadele juurdepääsutee ehitamiseks), siis arvestatakse ettevalmistava töö toetus vastavalt selle investeeringuobjekti määrale, mille kohta on ettenähtud väikseim toetuse määr.

Toetuse suurus

Maaparandussüsteemi ja selle koosseisu kuuluva hoone või rajatise ehitamiseks võib üks taotleja saada kuni 3,9 miljonit krooni toetust aastas.

Maaparandussüsteemi ja selle koosseisu kuuluva hoone või rajatise rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks antakse toetust kuni 5,47 miljonit krooni aastas.

Põllumajandusmaadele juurdepääsutee ja selle koosseisu kuuluva rajatise ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks on võimalik toetust saada kuni 1,5 miljonit krooni aastas.

Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta kõikide tegevuste kohta kokku võib olla 7 miljonit krooni kalendriaastas ja 12 miljonit krooni meetme raames kokku.

Maaparandusühistu omafinantseering

Maaparandusühistu omafinantseeringu osaks võib olla ka investeeringu tegemiseks vajalik taotleja poolt tehtav vabatahtlik tasustamata töö (mitterahaline sissemakse). Mitterahaline sissemakse on lubatud ainult investeeringuobjekti uuendamiseks ja võib moodustada kuni 90% maaparandussüsteemi uuendamise omafinantseeringu summast.

Mitterahaline sissemakse ja abikõlblik käibemaksu summa kokku võib maksimaalselt olla võrdne omafinantseeringu ja 25% toetuse kogusummaga

Mitterahalise sissemaksena arvestatavad tööd ja nende ühikumäärad:

- veejuhtme voolusängist sette eemaldamine mehhaniseeritult, 7185 kr/1000m³
- veejuhtme voolusängist sette eemaldamine käsitsi, 95 kr/m³
- võsa raiumine, 6370 kr/ha

Need tööd peavad vastama “Maaparandusseaduse” § 45 lõike 5 alusel kehtestatud maaparandushoiutöödele esitatavatele nõuetele.

Mitterahaliste sissemaksete kava (määruse lisa 7) peab olema kinnitanud investeeringuobjekti asukohajärgne maaparandusbüroo.

Vähemalt seitse kalendripäeva enne mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde tegemise algust tuleb taotlejal teatada PRIA-le kirjalikult või e-postiga töö tegemise aeg ja koht.

E-posti aadress, kuhu tuleb saata info:

maaparandus@pria.ee

või

Tavaposti aadress, kuhu tuleb saata info:

PRIA
Põllumajanduse arendusrahastu toetuste kontrolli büroo
Narva mnt 3
51009 Tartu

Mitterahalise sissemaksena tehtavate tööde tegemise ajal peab taotlejal täitma päevikut, kuhu märgitakse tehtavate tööde kirjeldus, maht, tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, tegijad ja tööks kulunud aeg. Päeviku allkirjastavad töö tegija ja taotleja.

Kui Teid huvitab informatsioon dokumentide kohta, mida kooskõlastab maaparandusbüroo või spetsiifiline info maaparandussüsteemi kohta, siis pöörduge investeringuobjekti asukohajärgse maaparandusbüroo poole, lisainfot saab ka maaparandusbüroode kodulehelt: <http://www.mpb.ee>.

Harju Maaparandusbüroo
Tuleviku 3 Laagri, 76401 Harju maakond
Tel. 67 96 801

Jõgeva Maaparandusbüroo
Ravila 10, 48306 Jõgeva
Tel. 77 60 351

Järva Maaparandusbüroo
Tallinna 8A, 72211 Türi
Tel. 38 57 497

Lääne Maaparandusbüroo
Metsa 44, 90505 Haapsalu
Tel. 47 34 495

Põlva Maaparandusbüroo
Puuri tee 1, 63308 Põlva
Tel. 79 98 412

Pärnu Maaparandusbüroo
P.Kerese 4, 80014 Pärnu
Tel. 44 31 474

Saare Maaparandusbüroo
Kohtu 10, 93812 Kuressaare
Tel. 45 54 679

Tartu Maaparandusühistu
Kooli 13, 50409 Tartu
Tel. 74 22 548

Rapla Maaparandusbüroo
Kuusiku tee 6, 79511 Rapla
Tel. 48 57 734

Valga Maaparandusbüroo
E.Enno 32, 68204 Valga
Tel. 76 40 550

Viljandi Maaparandusbüroo
Leola 15a, 71020 Viljandi
Tel. 43 30 132

Viru Maaparandusbüroo
Võidu 38, 44313 Rakvere
Tel. 32 55 686

Võru Maaparandusbüroo
Katariina 7, 65608 Võru
Tel. 78 21 084

Kes saavad toetust taotleda

Integreeritud maaparandussüsteemi investeringutoetust võib taotleda:

- ettevõtja, kes tegutseb maapiirkonnas (küla, alevi või aleviku territooriumil) ja kelle omandis on või kes kasutab õiguslikul alusel maatulundusmaa sihtotstarbega maad või maapiirkonnas paiknevat põllumajanduslikult kasutatava elamumaa sihtotstarbega eluaseme kohtade maad;
- mittetulundusühing, kes vastab “Maaparandusseaduse” 8. peatükis maaparandusühistule sätestatud nõuetele ning kelle põhikirjaline tegevus on maaparandustööde korraldamine vastavalt määruse lisale 1.
 - maaparandussüsteemi ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks kui maaparandusühistul on selleks sõlmitud leping (käsundusleping) kinnisasja omaniku või kinnisasja valdajaga. Kinnisasja valdamiseks peab omanik olema andnud valdajale kirjaliku nõusoleku;
 - maaparandussüsteemi uuendamiseks.

- mittetulundusühing, kelle liikmeteks on maatulundusmaa või tee omanikud või valdajad ning kelle põhikirjaline tegevus on tehoid või tee ehitamine.
 - toetust võib taotleda ainult põllumajandusmaadele juurdepääsutee ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks. Investeeringu teostamiseks peab MTÜ sõlmima vastava sisulise lepingu (käsundusleping) maatulundusmaa või tee omaniku või valdajaga. Kinnisasja valdamiseks peab omanik olema andnud valdajale kirjaliku nõusoleku.

Kui mittetulundusühing on asutatud tähtajaliselt, ei või tähtaeg olla lühem kui viis majandusaastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Toetuse saamiseks peavad olema täidetud ka järgmised tingimused:

- Taotlejal ei ole riikliku maksuvõlga või võlg on ajatatud. Ajatatud võlad peavad olema tasutud ajakava kohaselt.
- Taotleja peab eristama selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest.
- Taotleja suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotietsust.
- Taotleja suhtes ei ole taotluse esitamise ja investeeringu tegemise aastal sama investeeringuobjekti kohta tehtud maaparandussüsteemi hooldustoetuse määramise otsust või juba tehtud otsus on tühistatud ning taotleja ei ole sama investeeringuobjekti kohta toetust taotlenud ega saanud Sihtasutuse Erametsakeskus eraldatud vahenditest.

Millest alustada

Kõigepealt tuleb hästi läbi kaaluda oma järgmiste aastate tegevus ja mõelda, millesse on vaja investeerida. Investeeringutoetus makstakse välja refinantseerimise põhimõttel ehk kolme kuu jooksul pärast investeeringu eest tasumist ja nõuetele vastavate kuludokumentide esitamist. Seega tuleb investeeringu teostamiseks vajaminev rahaline puudujääk katta esialgu laenu abil. Samas tuleb toetuse abil tehtud investeeringut kasutada sihipäraselt vähemalt viie aasta jooksul (sel ajal ei tohi toetusega muretsetud põhivara maha müüa; muuta maaparandussüsteemi maa-ala sihtotstarvet; teha lage-, uuendus- või turberaiet, kui see ei ole metsamajanduskavas ette nähtud vms).

Kui taotlejal on kindel soov investeerida ning osa raha investeeringutoetuse näol tagasi saada, siis:

- esimene käik (v.a kui investeeringuobjektiks on juurdepääsutee) on piirkondlikusse maaparandusbüroosse, kust saab alustamiseks vajalikku infot maaparandussüsteemi olemasolu ja paiknemise, kavandatava tegevuse olemuse (näiteks uuendamine või rekonstrueerimine), maaparandussüsteemiga seotud kinnisasjade, nn. mõjutava kinnisasja, aga samuti maaparandusühistu asutamise või ümberregistreerimise ja muude maaparandust puudutavate küsimuste kohta
- Maaparandussüsteemide ehitamise või rekonstrueerimise puhul tuleb alustada projekti tellimisest ja projektile vajalike kooskõlastuste hankimisest. Projekti koostamiseks

vajalikud projekteerimistingimused väljastab investeringu asukohajärgne maaparandusbüroo, kes vastavalt “Maaparandusseadusele” väljastab hiljem ka ehitusloa.

Andmeid maaparandussüsteemi projekteerimisõigust omavate ettevõtjate kohta

saab aadressil <http://mater.agri.ee>

- Maaparandussüsteemi uuendamisel tuleb esmalt hankida maaparandusbüroost maaparandussüsteemi kaart, millelt selgub maaparandussüsteemi paiknemine.
- Põllumajandusmaadele juurdepääsuteede ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks on vaja ehitusluba “Ehitusseaduse” mõistes. Nii ehitusluba kui ka tõend selle kohta, et rekonstrueeritav tee on eratee, antakse välja kohaliku omavalitsuse poolt.
- Maaparandussüsteemide jaoks vajalike agregaatide ja seadmete soetamiseks vajaliku hinnapakkumise saamiseks tuleb kindlaks määrata nõuded ja spetsifikatsioon, millele agregaadid või seadmed peavad vastama.
- Mõelda tuleb ka sellele, kuidas investeringu eest tasuda. Lisaks oma- või laenuvahendite kasutamisele, on seadmete ja agregaatide ostu puhul võimalik kasutada kapitalirenti ehk liisingut. Liisingute puhul kannab PRIA toetussumma liisingufirma arveldusarvele ja selle summa võrra on liisingufirmal kohustus vähendada maksegraafikus järgnevate perioodide vara väljaostumakseid.

Investeringu tegemisel võib kasutada järgmiste liisingufirmade teenuseid:

AS Hansa Liising Eesti
Liivalaia 12, Tallinn 15039
Tel 613 1324
www.liising.ee

AS Sampo Liising
Narva mnt. 11, Tallinn 15018
Tel 630 2222
www.sampo.ee

TBB Liisingu AS
Vana-Viru 7, Tallinn 10111
Tel 668 8070; 668 8023
www.tbb.ee

AS SEB Ühisliising
Tornimäe 2, Tallinn
Tel 665 7910; 665 7911
www.seb.ee

Krediidipanga Liisingu AS
Narva mnt. 4, Tallinn 15014
Tel 669 0996
www.krediidipank.ee

AS Nordea Finance Estonia
Hobujaama 4, Tallinn 10151
Tel 628 3383
www.nordeafinance.ee

Ettevalmistavad tööd

Toetust on võimalik saada ka projekti ettevalmistamisega seotud kuludele. Projekti ettevalmistuskulude eest peab **tasuma ülekandega enne taotluse esitamist** ja need kulud, millele toetust saab taotleda, võivad moodustada kuni 12% projektis planeeritud investeringuobjektide maksumusest.

Kui ettevalmistava töö käibemaksuta maksumus ületab 10 000 eurot ehk 156 466 krooni, siis tuleb väljastada kolm pakkumiskutset ja saada vähemalt kolm hinnapakkumist. Nende olemasolu kontrollitakse ettevõttes kohapeal. Ettevalmistava töö pakkumiskutsena ei pea kasutama määruse lisas 2 toodud vormi. Kui ettevalmistava töö maksumus jääb alla 10 000 euro, siis pakkumiskutseid ei väljastata.

Ettevalmistavad tööd, millele toetust saab taotleda, on:

- investeeringuobjektiga seotud tellitud projekteerimistöö;
- projekteerimiseks vajalik põllumajandusministri määruse “Maaparanduse uurimistööle esitatavad nõuded” tähenduses maaparanduse uurimistöö;
- ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö;
- taotlusdokumentide (maaparandussüsteemi ülevaatusleht, uuendustööde kava jt) koostamiseks tellitud töö või teenus.

Ettevalmistava töö kohta esitatud arve või arve-saateleht ei või olla väljastatud varem, kui 1. jaanuaril 2004. aastal.

Ei toetata ettevalmistavaid töid ja teenuseid, millele on taotletud toetust mõnest teisest fondist või tagastamatut abi või toetust riigi või kohaliku omavalitsuse vahenditest. Samuti **ei toetata** ettevalmistavaid töid siis, kui ettevalmistava töö teinud isik ja taotleja omavad osalust üksteise ettevõtluses või omanikud kuuluvad üksteise äriühingu või mittetulundusühingu juhatusse või nõukokku.

Juhul, kui ettevalmistavad tööd ei vasta ülaltoodud nõuetele, siis võib taotleja ilma jääda toetusest projekti ettevalmistamisel tehtud kulutustele, kuid saab toetust projekti põhiosale, kui see vastab nõuetele.

Kui eeltöö on tehtud ja on täpselt selge, milline investeering teha, kuidas selle eest tasuda jne, siis tuleb koostada ja kokku koguda toetuse saamiseks vajalikud dokumendid. Dokumentide koostamisel saab küsida abi nõustajalt.

Maaparandussüsteemi ehitamise, rekonstrueerimise või uuendamise puhul tuleb taotlejal enne toetuse taotlemist esitada kavandatava investeeringu asukohajärgsele maaparandusbüroole kooskõlastamiseks investeeringuobjekti ülevaatusleht ja maaparandussüsteemi uuendamise puhul lisaks ka uuendustööde kava ning mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde kava..

Ülevaatuslehe maaparandussüsteemi investeeringuobjekti nõuetele vastavuse ning selle kuivendusseisundi kohta koostab maaparandusalal projekteerijana tegutsev ettevõtja või vastavat maaparandusalast haridust ja töökogemust omav spetsialist (*edaspidi projekteerija*).

Täpse nimekirja vajalikest dokumentidest leiab järgmises peatükis.

Näide, kuidas kujuneb toetussumma:

I. näide

Kui ettevõtja planeerib toetuse abil ehitada niisutussüsteemi reguleeriva võrgu, millel paiknevad kahe omaniku kinnisasjad, soetada niisutusvee pumpamiseks pumba ning ehitada juurdepääsutee põllumajandusmaadele, mis paikneb ühe omaniku 2 kinnisasjal, siis on toetust võimalik saada järgnevalt:

Niisutussüsteemi ehitamise maksumus	3 500 000 krooni
Pumba maksumus	150 000 krooni
<u>Juurdepääsutee ehitamine</u>	<u>450 000 krooni</u>
Investeeringuobjektide maksumus kokku	4 100 000 krooni

Projekteerimistöö maksumus 700 000 krooni

Taotlusdokumentide koostamise teenustasu	5 000 krooni
Ettevalmistavate tööde maksumus kokku	705 000 krooni

Toetatav ettevalmistav töö (mitte suurem kui 12% investeeringuobjektide maksumusest) on 492 000 krooni.

Toetatav investeering $4\,100\,000 + 492\,000 = 4\,592\,000$ krooni

Võimalik taotletav toetus on : $(3\,500\,000 + 150\,000) * 75\% = 2\,737\,500$ krooni

$450\,000 * 50\% = 225\,000$ krooni

$492\,000 * 50\% = 246\,000$ krooni

KOKKU:	3 208 500 krooni
---------------	------------------

II. näide

Maaparandusühistu, kes ei ole käibemaksukohustuslane, planeerib toetuse abil uuendada 2 erinevat oma tegevuspiirkonda kuuluvat maaparandussüsteemi ning ehitada juurdepääsutee põllumajandusmaadele.

Ühe maaparandussüsteemi puhul uuendatakse kuivendussüsteemi reguleeriv võrk, millel paiknevad kahe omaniku kinnisasjad ja teise maaparandussüsteemi puhul kavatsetakse uuendada eesvooluks olevat veejuhett, mis kuulub maaparandussüsteemi, mille reguleeriv võrk paikneb ühe omaniku erinevatel kinnisasjadel ning ehitatav juurdepääsutee põllumajandusmaadele paikneb kahe omaniku kinnisasjadel.

Toetust on võimalik saada järgnevalt:

Kuivendussüsteemi uuendamise maksumus koos käibemaksuga	5 500 000 krooni
Veejuhtme uuendamine koos käibemaksuga	1 600 000 krooni
<u>Juurdepääsutee ehitamine koos käibemaksuga</u>	<u>600 000 krooni</u>
Investeeringuobjektide maksumus koos käibemaksuga kokku	7 700 000 krooni

Projekteerimistöö maksumus koos käibemaksuga	1 700 000 krooni
<u>Taotlusdokumentide koostamise teenustasu koos käibemaksuga</u>	<u>5 000 krooni</u>
Ettevalmistavate tööde maksumus koos käibemaksuga kokku	1 705 000 krooni

Toetatav ettevalmistav töö (mitte suurem kui 12% investeeringuobjektide maksumusest) on 924 000 krooni.

Toetatav investeering: $7\,700\,000 + 924\,000 = 8\,624\,000$ krooni, millest abikõlblik käibemaks 1 315 525 krooni

Võimalik taotletav toetus on: $5\,500\,000 * 90\% = 4\,950\,000$ krooni

$1\,600\,000 * 50\% = 800\,000$ krooni

$600\,000 * 75\% = 450\,000$ krooni

$924\,000 * 50\% = 462\,000$ krooni

KOKKU:	6 662 000 krooni
---------------	------------------

Juhul kui näite 2 puhul omafinantseeringuna kavatsetakse kasutada ka mitterahalist sissemakset, siis peab jälgima, et mitterahaline sissemakse ei ületaks 90% investeeringuobjekti omafinantseeringust. Antud näite puhul saab mitterahalise sissemaksena arvestada tööd maksimaalselt kuni 1 215 000 kroonini, sest uuendustööde omaosalus kokku on 1 350 000 krooni ja sellest võib mitterahaline sissemakse moodustada 90%. Kui mõlema

investeeringuobjekti puhul võtta arvestuste aluseks 90%, siis saame, et kuivendussüsteemi uuendamisel on see $5\,500\,000 - 4\,950\,000 = 550\,000 * 90\% = 495\,000$ krooni ja veejuhtme uuendamisel $1\,600\,000 - 800\,000 = 800\,000 * 90\% = 720\,000$ krooni ehk kokku 1 215 000 krooni.

Jälgima peab, et mitterahaline sissemaks ja abikõlblik käibemaks kokku ei oleks suurem summast, mille moodustavad kokku omafinantseering ja 25% taotletavast toetusest. Antud näite puhul on mitterahaline sissemaks ja abikõlblik käibemaks kokku 2 530 525 krooni ja see vastab sätestatud tingimustele. Sest omafinantseeringu summa on 1 962 000, s.o $8\,624\,000 - 6\,662\,000 = 1\,962\,000$ krooni + 25% taotletavast toetusest ehk 1 665 500 krooni, seega kokku 3 627 500 krooni.

Milliseid dokumente on vaja esitada

Toetuse taotlemiseks on tarvis koostada ja hankida dokumendid, mis tõestavad taotleja plaanide vastavust toetuse saamise tingimustele. Kõik dokumendid tuleb esitada kahes eksemplaris, millest üks on lihtkoopia. Esitama peab järgmised dokumendid:

Nr.	Dokument	Kommentaar
(1)	Avaldus	Määruse lisa 4, mida saab PRIA piirkondlikust büroost ja Internetist aadressil www.pria.ee Avalduse üheks osaks on indikaatorite leht, mis tuleb täita ja esitada PRIA-le koos avaldusega.
(2)	Maaparandussüsteemi ülevaatusleht	Määruse lisa 5, mida saab PRIA-st ja Internetist. Tuleb esitada, kui taotletakse toetust maaparandussüsteemi ehitamiseks, rekonstrueerimiseks või uuendamiseks. Ülevaatuslehe koostab projekterija ja kooskõlastab <u>maaparandussüsteemi asukohajärgne maaparandusbüroo</u> .
(3)	Maaparandussüsteemi uuendustööde kava	Määruse lisa 6, mida saab PRIA-st ja Internetist. Kava, mille koostab projekterija, tuleb esitada maaparandussüsteemi uuendamise puhul ja see peab olema eelnevalt maaparandusbürooga kooskõlastatud. <u>Uuendustööde kava koostatakse iga investeeringuobjekti kohta eraldi.</u>
(4)	Maaparandussüsteemi kaart	Maaparandussüsteemi uuendamisel tuleb esitada maaparandusbüroo väljastatud maaparandussüsteemi kaart, mis on väljavõte maaparandussüsteemi teostusjoonisest või muu plaan mõõtkavas M1:2000 kuni M1:10000. Kaardilt selgub maaparandussüsteemi paiknemine ja sinna on taotleja või projekterija poolt märgitud uuendustööde kavas ettenähtud uuendustööd ja mahud.
(5)	Maksu- ja Tolliameti tõend	Tõend peab olema väljastatud mitte varem kui taotluse esitamisele eelnenud kuu esimese päeva seisuga selle kohta, et taotleja on täitnud tõendi väljastamise päeva seisuga maksuseadustes sätestatud kohustused ja et tal ei ole riikliku maksu maksuvõlga, või maksuvõla tasumise ajatamise

		korral on ta maksud tasunud ajakava kohaselt.
(6)	Koopia põhikirjast	Kui taotleja on mittetulundusühing
(7)	FIE, kes ei ole kantud äriregistrisse, peab esitama maksukohustuslaste registri tõendi koopia	Äriregistrisse kantud ettevõtja ei pea esitama äriregistrikaardi ära kirja, sest PRIA kasutab elektroonilist äriregistrit, taotluste vastvõtja teeb ise väljatrüki ja võtab sellele taotleja allkirja.
(8)	Taotluse esitaja isikut tõendava dokumendi koopia ja seadusejärgset esindusõigust mitteomava isiku volitusi tõendav volikiri .	
(9)	Mitterahalise sissemaksena arvestatud tööde kava investeringuobjektide kaupa	Määruse lisa 7, mida saab PRIA-st ja Internetist. Kava tuleb maaparandusbürooga kooskõlastada ja esitada, kui omafinantseeringu osaks on mitterahaline sissemakse. <u>MRS kava koostatakse iga investeringuobjekti kohta eraldi.</u>
(10)	Kehtiva ehitusloa või kohaliku omavalituse kirjaliku nõusoleku koopia , vastavalt "Ehitusseadusele" või "Maaparandusseadusele"	Ehitusluba "Maaparandusseaduse" mõistes esitatakse siis, kui toetatavaks tegevuseks on maaparandussüsteemide või nendega seotud hoonete ja rajatiste ehitamine või rekonstrueerimine. Ehitusluba "Ehitusseaduse" mõistes esitatakse juhul, kui toetatavaks tegevuseks on põllumajandusmaadele juurdepääsuteede ehitamine või rekonstrueerimine.
(11)	Väljavalitud investeringuobjekti hinnapakkumisele vastava pakkumiskutse koopia	Määruse lisa, saab PRIA-st ja Internetist. Koos pakkumiste tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile, tuleb esitada selle pakkumiskutse koopia, mis vastab väljavalitud hinnapakkumisele. Kui investeringuobjekti maksumus on üle 156 466 kr, siis peab taotleja juures kohapeal olema vähemalt kolm pakkumiskutset. Pakkumiskutse peab olema koostatud iga investeringuobjekti kohta eraldi.
(12)	Väljavalitud hinnapakkumise koopia või kolme hinnapakkumise koopia	Kui investeringuobjekti maksumus on üle 156 466 kr, siis peab esitama vähemalt kolme pakkuja hinnapakkumised. Kui investeringuobjekti maksumus on alla 156 466 kr, siis peab esitama ühe hinnapakkumise <u>iga investeringuobjekti kohta eraldi.</u>
(13)	Pakkumiste hinnavõrdlustabel	Määruse lisa, saab PRIA-st ja Internetist. On vaja esitada siis, kui investeringuobjekti maksumus on üle 156 466 kr.
(14)	Investeringuobjekti asukohaskeem	Skeemile tuleb märkida kavandatava investeringuobjektiga seotud katastritunnuse piirid ja numbrid.
(15)	Kohaliku omavalitsuse tõend selle kohta, et investeringuobjektiks on eratee	Vajalik juurdepääsutee ehitamise ja rekonstrueerimise korral.
(16)	Koopia ehitusprojekti põhiplaanist	Kui toetust taotletakse juurdepääsutee ehitamiseks või rekonstrueerimiseks.
(17)	Koopia dokumendist , mis tõestab, et juurdepääsutee on	Koopia dokumendist, mis tõestab, et ehitatav või rekonstrueeritav tee on juurdepääs maale, mis on

	juurdepääs põllumajandusmaale, mis kuulub taotleja või mittetulundusühingu liikme omandisse või mis on antud taotlejale või mittetulundusühingu liikmele õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks majandusaastaks pärast PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmist	põllumajanduslikus kasutuses ja kuulub taotleja või MTÜ liikme omandisse või kasutusse. Näiteks sobib selleks koopia vähemalt 5 aastaks sõlmitud rendilepingust maa kasutaja ja omaniku vahel või koopia maa katastrisse kandmise otsusest.
(18)	Arve-saatelehe või arve koopia ettevalmistavate tööde kohta ning pangakonto väljavõtte või maksekorralduse koopia	Juhul, kui taotletakse toetust ka ettevalmistavatele töödele.
(19)	Koopia lepingust, mis on sõlmitud mittetulundusühingu ja kinnisasja- või tee omanikuga	Kinnisasja või tee omanik peab sõlmima maaparandussüsteemi või juurdepääsutee ehitamise või rekonstrueerimise korral mittetulundusühinguga lepingu (näiteks käsunduslepingu) selle kohta, et maaparandusühistel on volitused investeeringu tegemiseks käesoleva meetme raames.
(20)	Koopia maatulundusmaa, eluasemekohtade maa või tee omaniku kirjalikust nõusolekust	Kui toetust ei taotle maatulundusmaa või tee omanik, siis peab olema sõlmitud kirjalik nõusolek (näiteks rendi- või käsundusleping, volitus jms) selle kohta, et taotlejal on volitused investeeringu tegemiseks käesoleva meetme raames.
(21)	Koopia mittetulundusühingu üldkoosoleku otsusest	Koopia selle üldkoosoleku otsusest, kus otsustati taotleda toetust meetme 3.4 raames.
(22)	Mittetulundusühingu liikmete nimekiri	Nimekiri mittetulundusühingu liikmetest peab olema koostatud sama kuupäeva seisuga, kui toimus üldkoosolek, mis võttis vastu otsuse taotleda toetust meetme 3.4 raames.

Toetuse esmakordsel taotlemisel tuleb esitada koos eeltoodud dokumentidega ka **avaldus taotleja andmete põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmiseks**.

Avaldus struktuuritoetuste registrisse kandmiseks täidetakse PRIA piirkondlikus büroos infosüsteemis, tehakse väljatrükk ja allkirjastatakse taotleja ja taotluste vastuvõtja poolt.

Kust saab vajalikke dokumente

Investeeringutoetuste jagamisega tegeleb Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA). Kuna PRIA ülesandeks on vastuvõetud taotluste kontrollimine ja hindamine, siis ei saa PRIA töötajad abistada dokumentide täitmisel, selleks on vastava koolituse läbinud nõustajad.

PRIA piirkondlikust büroost saab tööpäeviti kl 8.00-16.30 juhendmaterjali “Abiks taotlejale”, infot nõustajate kontaktandmete kohta ja järgmiste taotlusdokumentide vorme:

- avaldus koos indikaatorite lehega;
- maaparandussüsteemi ülevaatusleht;
- maaparandussüsteemi uuendustööde kava;
- mitterahalise sissemaksena arvestatud tööde kava;
- pakkumiskutse;
- hinnavõrdlustabel;
- avalduse vorm taotleja andmete kandmiseks põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse.

Kõiki neid vorme saad elektroonilisel kujul Internetileheküljelt www.pria.ee.

Kuidas dokumente täita

Investeeringutoetuse saamiseks vajalike dokumentide kogumist soovitame alustada pakkumiskutsete laialisaatmisest. Kui hinnapakumised on olemas, siis tuleb neist üks välja valida.

**Pane tähele, et kõigil dokumentidel oleks kirjas
maksuametis või äriregistris ettevõtjaks registreerimise number!**

Hinnapakumised

Hinnapakumise jaoks on vaja saata investeeringuobjekti pakkujale (seadmete puhul müüjale ja ehitiste puhul ehitajale) vormikohane pakkumiskutse ning ettevalmistavate tööde pakkujale (projekteerijale, taotlusdokumentide koostajale jne) vabas vormis koostatud pakkumiskutse (vt ka peatükk Ettevalmistavad tööd). Taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik, liige või aktsionär ei tohi omada üksteise äriühingus osalust ega kuuluda üksteise (äriühingu) juhatusse või nõukokku.

Kui taotleja on otsustanud, millistele tingimustele tulevane investeering peab vastama, siis tuleb need tingimused pakkumiskutse lisasse ehk tehnilisse spetsifikatsiooni kirja panna ja pakkujatele saata. **Eelkõige peavad tehnilises spetsifikatsioonis kajastuma maaparandussüsteemi ehitusprojekti või uuendustööde kavas ettenähtud tööde mahud.**

Hinnapakumise saamine võib võtta mõnest päevast mõne nädalani. Soovitame üle kontrollida, kas hinnapakumises on kõik pakkumiskutse nõudmised täidetud.

Kui kavandatava investeeringuobjekti või ettevalmistava töö käibemaksuta maksumus on **üle 156 466 krooni**, siis on vaja väljastada **vähemalt kolm** pakkumiskutset ja tagasi saada kolme erineva pakkuja hinnapakumised.

Kui kavandatava investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus jääb alla 156 466 krooni või on antud valdkonnas ainult üks teenuse pakkuja, siis on vaja väljastada vähemalt üks pakkumiskutse ja saada tagasi vähemalt üks hinnapakumine.

Kui ettevalmistava töö käibemaksuta maksumus jääb alla 156 466 krooni, siis ei ole pakkumiskutset ja hinnapakumist vaja.

Kui investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on üle 156 466 krooni, siis kannab vähemalt kolme hinnapakumise andmed hinnapakumiste võrdlustabelisse. Ettevalmistavate tööde kohta ei pea koostama hinnavõrdlustabelit. Vali pakkumistest sobivaim, mis ei pea olema kõige odavam. Samas ei tohi olla väljavalitud hinnapakumine põhjendamatult kõrge võrreldes teiste hinnapakumistega, oma valikut tuleb objektiivselt põhjendada. Koopia investeeringuobjekti kolmest hinnapakumisest (millest üks on väljavalitud hinnapakumine) ja väljavalitud hinnapakumisele vastavast pakkumiskutsest tuleb esitada koos taotlusdokumentidega PRIA-le, originaalid peavad olema taotleja juures ning neid kontrollitakse kohapeal. Ettevalmistavate tööde pakkumiskutseid ja hinnapakumisi PRIA-le esitama ei pea, neid kontrollitakse taotleja juures kohapeal.

Kui taotletakse toetust mitme investeeringu tegemiseks, kuid iga objekt eraldi maksab alla 156 466 krooni, siis piisab iga investeeringuobjekti kohta ühest pakkumiskutsest ja hinnapakumisest.

Näide. Kui investeeringutoetuse projekt koosneb niisutussüsteemi reguleeriva võrgu uuendamisest ja juurdepääsutee rekonstrueerimisest, mis lähevad koos maksma üle 156 466 krooni, kuid eraldi võetuna on nad alla selle summa, siis piisab kui nii reguleeriva võrgu uuendamise kui ka juurdepääsutee rekonstrueerimise kohta on üks pakkumiskutse ja üks hinnapakumine.

Investeeringutoetuse eest ostetavate kaupade ja teenuste päritolumaa osas ei ole mingeid piiranguid. Tegemist peab olema uute, st kasutamata agregaatide ja seadmetega.

Avalduse täitmine

Avalduse vormi saab PRIA büroost või Internetileheküljelt www.pria.ee. Täita võib käsitsi või kasutada elektroonilist versiooni ja täita arvutis.

Enne avalduse täitmist loe kindlasti läbi avalduse lõpus olevad märkused. Täida avaldus TRÜKITÄHTEDEGA ja ridadele, kuhu ei pea midagi kirjutama, märgi sümbol "X". Summad kirjutada avalduses TÄISKROONIDES.

Kui soovitakse toetust saada **uuendamisele**, siis on võimalik osa omafinantseeringu summast katta mitterahalise sissemaksena arvestatava tööga. Tuleb jälgida, et mitterahaline sissemaks ja abikõlblik käibemaks kokku ei ületaks omafinantseeringu ja 25% taotletava toetuse kogusummat. Kui mitterahalise sissemaks ja abikõlbliku käibemaksu summa ületab nimetatud tingimust, siis pead **vähendama** avalduse ridadel 29-38 veergu D ja ridadel 11-47 veergu F märgitud summasid sellises mahus, et tingimus oleks täidetud. Kui sa ei soovi toetust mitterahalisele sissemaksule ja käibemaksule, jäta veerud D ja F täitmata.

Avalduse võib koostada ise või kasutada selleks nõustaja abi. Nõustajate kontaktandmed leiab PRIA piirkondlikest büroodest või Internetileheküljelt www.pria.ee.

Indikaatorilehe täitmisel pane tähele:

- Lehel olevad küsimused käivad taotluse kohta.
- Vastates küsimustele 65-67, 69 ja 74, pead valima ühe vastusevariandi. Vasta kõigile küsimustele! Kui taotletav objekt ei mõjuta küsitavat näitajat, siis vali neutraalne vastusevariant.
- Pikemad seletused, mida peab indikaatorilehe koostamisel arvesse võtma, on varustatud numbritega. Seletuse vastava numbriga märkuse kohta leiad indikaatorilehe lõpust.

Taotluse esitamine

Integreeritud maaparanduse investeeringutoetuse saamiseks vajalikud dokumendid tuleb esitada PRIA piirkondlikusse bürosse kahes eksemplaris (originaal ja koopia), millest koopiast säilitatakse kohapeal lukustatavas kapis ja originaal saadetakse PRIA keskusesse.

Taotluste vastuvõtu tähtaja jooksul võib esitada ainult **ühe** nõuetele vastava taotluse. Kui investeeringuobjektid asuvad erinevates maakondades, siis võib taotluse esitada taotlejale sobivasse PRIA piirkondlikusse bürosse.

Enne dokumentide esitamist kontrolli üle, et kõigil dokumentidel oleksid **õiged kuupäevad** ja **allkirjad** ning et dokumendid oleksid esitamise hetkel **kehtivad**.

Jälgi, et kõigil esitatud dokumentidel oleksid kirjas **õiged** registreerimisnumbrid, äriühingu esindajate isikukoodid jm. Samuti jälgi, et samad numbrid ühtiksid taotluses ja hinnapakumises, avalduses jt. nõutavates dokumentides olevate numbritega.

Selleks et taotluse vastuvõtmine sujus probleemideta, koonda oma dokumendid **kahte identsesse pakki täpselt selles järjekorras**, nagu need on esitatavate dokumentide nimekirjas toodud.

Taotluste vastuvõtmise tähtaja kohta saab teavet PRIA büroodest, “Ametlikest Teadaannetest” või Internetileheküljelt www.pria.ee.

Taotlusdokumentide esitajal tuleb kaasa võtta isikut tõendav dokument (pildi ja isikukoodiga). Juhul, kui dokumendid toob PRIA-sse taotleja esindaja, tuleb tal koos isikut tõendava dokumendiga esitada ka **volikiri**. Ka siis, kui äriühingu esindaja ei ole kantud registrikaardile, tuleb tal esitada volikiri.

PRIA töötaja kontrollib kohe, kas kõik vajalikud dokumendid on olemas ja nõuetekohaselt täidetud. Taotluste vastuvõtja trükib taotleja juuresolekul välja registrikaardi väljavõtte, millele annab oma allkirja. Kuna dokumente on palju, võtab nende kontrollimine ja taotluse registreerimine mõnevõrra aega – sõltuvalt taotlusest pool tundi kuni tund.

Taotlus registreeritakse ja saab viitenumbri üksnes juhul, kui dokumendid on korrektsed ning taotlusega koos on esitatud kõik vajalikud lisad.

Investeeringu tegemist võid alustada pärast taotluse esitamist, kuid arvesta sellega, et enne heakskiitva otsuse saamist teed investeeringu omal vastutusel.

Pärast taotluse esitamist ole 10 tööpäeva jooksul kättesaadav, et kohapealset kontrolli teostav inspektor saaks kokku leppida kohapealse kontrolli aja!

Taotluse läbivaatamine

Integreeritud maaparanduse investeringutoetuse taotluse läbivaatamine võib kesta **kuni 90 tööpäeva** alates taotluste vastuvõtu lõppemisest.

Enne kui taotlustoimikud saadetakse PRIA keskusesse Tartus, viiakse taotleja juures läbi kohapeal eelkontroll. Eelkontrolli käigus kontrollitakse, kas taotleja esitatud andmed on tõesed.

PRIA keskus hinnatakse taotlused ja tehakse neist paremusjärjestus.

Kui taotleja avastab ise taotluses esinenud vead enne taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemist või kontrollakti koostamist, võib ta esitada kirjaliku avalduse taotluse läbivaatamise lõpetamiseks. Taotlejale ei tagastata taotlusdokumente, kuid vigase taotluse menetlemine katkestatakse ning taotleja võib esitada uue, korrektse taotluse enne taotluste vastuvõtu tähtaja lõppemist.

Taotluse eelkontroll

Kõigepealt teostatakse taotluse kohapealne eelkontroll, mille käigus kontrollitakse taotlustoimikus esitatud andmete vastavust tegelikkusele taotleja ettevõttes kohapeal. Samuti fikseeritakse investeringuobjekti seis enne ehitamis-, rekonstrueerimis- või uuendustöödega alustamist. Kontrolli teostab koostöös PRIA-ga maaparandusbüroo spetsialist.

Kohapealne eelkontroll toimub **18 tööpäeva** jooksul pärast taotluse esitamist.

Eelkontrolli läbiviimiseks helistab inspektor taotlejale ja lepib kokku **külastusaja**. Kontrolli aega kokku leppides informeerib inspektor taotlejat kontrollitavatest dokumentidest täpsemalt.

Kontrolli hõlbustamiseks on soovitatav, et kohal oleks ka Sinu ettevõtte raamatupidaja.

Kui Sinu ettevõttes on koopiade tegemise võimalus, siis palun võimalda inspektoril teha tema poolt valitud dokumentidest koopiaid.

Kontrolli lõppedes täidab inspektor **kontrollakti**, mille allkirjastavad mõlemad pooled. Üks eksemplar kontrollaktist jääb taotlejale. Taotleja poolt peab alla kirjutama allkirjaõiguslik isik. Volitatud isiku puhul kontrollib inspektor kirjaliku volikirja olemasolu ning isikut tõendavat dokumenti.

Inspektor pole konsultant, seega ei saa ta anda taotlejale nõu vigade parandamiseks või dokumentide täitmiseks. Inspektor ei oska ega saa öelda, kas taotleja saab toetust või mitte, sest toimiku menetlemine veel jätkub. Taotlustoimik saadetakse koos eelkontrolli dokumentidega PRIA keskusesse.

Taotluse läbivaatamine PRIA keskuses

PRIA keskuses võtab taotlustoimikud vastu **logistik**. Logistikul on ülevaade iga konkreetse taotlustoimiku menetlemise hetkeseisust ja temalt saab seda infot telefonil 737 1280. Analüütik kontrollib esitatud taotlustoimikute korrektsust.

Kui taotluses või muudes esitatud dokumentides on ilmseid ebatäpsusi, saadetakse järelepärimine kas asjaomasele asutusele või taotlejale ning määratakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Ilmseteks ebatäpsusteks on vead sellistes andmetes, mis ei ole aluseks taotletava toetusraha määramisele ja selle suuruse arvutamisele.

Järelepärimine võib tuua kaasa antud taotluse läbivaatamise aja pikendamise.

Seejärel vaatab toetuste osakonna autoriseerija kogu toimiku veelkord üle ja koostab heakskiidetud ja rahuldamata investeringutoetuste taotlustoimikute nimekirjad.

Paremusjärjestuse moodustamine

Paremusjärjestuse moodustamiseks antakse taotlejatele erinevate kriteeriumide alusel hindepunkte (määruse lisa 9):

- Ühistegevus – 2 punkti. Ühistegevuse eest määratakse 2 punkti taotlejale, kes on mittetulundusühing või maaparandusühistu.

Taotlus saab 2 või 0 punkti

- Rekonstrueerimine või uuendamine – 3 punkti. Kui kasvõi üks taotleja abikõlblikest tegevustest on rekonstrueerimine või uuendamine, hinnatakse taotlejat 3 punktiga.
- Ehitamine – 1 punkt. Kui planeeritav tegevus on ainult uue investeeringuobjekti ehitamine, hinnatakse taotlejat 1 punktiga.

Taotlus saab 3 või 1 punkti

- Investeeringuobjektiks on mulla veerežiimi kahepoolne reguleerimissüsteemide reguleeriv võrk või kolm määruse lisas 1 nimetatud erinevat investeeringuobjekti – 5 punkti. Kui taotlusele on selle alapunkti alt määratud 5 punkti, siis järgmise kahe alalõigu alt talle hindepunkte ei määrata.
- Kui taotluses on kasvõi üks lisas 1 punktis 1 nimetatud investeeringuobjekt (v.a p1.3 ehk veerežiimi kahepoolselt reguleeriv võrk), hinnatakse taotlust 3 punktiga.
- Kui investeeringuobjektiks on ainult juurdepääsutee põllumajandusmaale, antakse taotlusele 1 punkt.

Taotlus saab 5 või 3 või 1 punkti

Seega maksimaalselt võib üks taotlus saada 10 hindepunkti. Ühesuguse punktisumma saanud taotlejate puhul saab kõrgema koha paremusjärjestuses see taotlus, mis on esitatud ajaliselt varem.

Lõppotsuse tegemine

Autoriseerija nimekirjade põhjal koostatakse heakskiidetud ja rahuldamata taotluste käskkirjad, mille kinnitab PRIA peadirektor.

Käskkirja põhjal saadetakse taotlejale kiri selle kohta, et tema taotlus on rahuldatud, või siis teade selle rahuldamata jätmisest koos põhjendusega.

Taotluse menetlusprotsess alates taotluste vastuvõtu lõppemisest kuni lõpliku otsuse tegemiseni võib kesta kuni 90 tööpäeva.

Positiivne vastus

Juhul, kui otsus on positiivne ja jätkub rahalisi vahendeid, saadetakse taotlejale väljastusteatega kinnituskiri kahes eksemplaris ja investeringu kulude deklaratsiooni vorm (mida läheb vaja hiljem). Üks kinnituskirja eksemplar tuleb taotlejal allkirjastada ja PRIA-le tagasi saata – nii annab ta oma nõusoleku, et võtab vastu talle määratud toetuse koos kõigi sellest tulenevate õiguste ja kohustustega. **Ära unusta kinnituskirjale märkimast allkirjastamise kuupäeva!** Juhul, kui taotlejale kirja õigeaegselt ei tagasta, loetakse see toetusest loobumiseks.

Pärast seda, kui allkirjastatud kinnituskiri on PRIA-sse tagasi jõudnud, avalikustatakse PRIA Internetileheküljel taotleja ettevõtte nimi ja see, mille jaoks toetus määrati.

Allkirjastatud kinnituskiri tuleb PRIA-sse tagastada
15 päeva jooksul alates selle kättesaamise kuupäevast.
Saada kiri tähitult!

Kinnituskirja tagasisaatmisega kinnitab taotleja, et on nõus toetust vastu võtma, alustama investeringu teostamist, täitma investeringutoetuse saamiseks esitatud nõudeid, kasutama toetusega soetatud investeringut sihipäraselt vähemalt viie aasta jooksul ja juhu, kui investeringuobjekti on kasutatud mittesihipäraselt, maksma saadud raha PRIA nõudmisel tagasi. Toetuse saaja lubab PRIA-l teostada järelevalvet investeringu tegemise ja investeringuobjekti sihipärase kasutamise üle ning esitada PRIA-le määratud tähtajal statistilisi andmeid investeringutoetuse mõju hindamiseks viie aasta jooksul.

Statistiliste andmete esitamine

Toetuse saajal on kohustus osaleda investeringutoetuse saajaid käsitlevates statistilistes uuringutes. See tähendab, et pärast toetuse saamist saadetakse taotlejale PRIA statistikabüroo koostatud projekti lõpparuanne ja küsimustik. Projekti lõpparuanne on projekti kohta käiv aruanne, mille andmed edastatakse Struktuurifondi registrisse ning mida kasutatakse toetusmeetmete aruannete koostamisel. Nende andmete alusel antakse hinnang meetmete tulemuslikkusele. Küsimustikke võidakse taotlejale saata toetuse saamisele järgneva viie aasta jooksul.

Negatiivne vastus

Negatiivne vastus saabub posti teel koos põhjendusega, miks toetuse määramisest keelduti. Kui taotleja ei ole rahul taotluse rahuldamata jätmise otsusega, siis on võimalus see vaidlustada Haldusmenetluse seaduses ettenähtud korras.

Investeeringu tegemine ja seda tõendavad dokumendid

Projektis planeeritud investeeringu võib teha kas täismahus või osade kaupa kuni 4 osas. Investeeringu teostamisega võib alustada järgmisel päeval pärast taotluse esitamist, kuid investeeringut tõendavad dokumendid võib PRIA-le esitada alles pärast kinnituskirja allkirjastamist.

Ehitiste puhul peab arvestama sellega, et osade kaupa tasumisel makstakse toetus välja pärast seda, kui ehituse järk on valminud ja selle eest on tasutud, mitte kohe ettemaksu tasumise järel!

Investeeringut tõendavaid dokumente on võimalik esitada maksimaalselt neljas osas.

Kui taotleja ei ole investeeringut ettenähtud tähtajaks täielikult teinud (taotluse rahuldamise otsusele ülejäreneva aasta 25. september) ja talle on toetus osaliselt välja makstud, siis nõutakse juba varem välja makstud toetus tagasi.

Pea meeles – kogu arveldamine käib ainult pangaülekannetega!

Kuludeklaratsioon ja selle täitmine

Koos kinnituskirjaga saab taotleja **investeeringuks tehtud kulude deklaratsiooni**. Täida see ja saada koos investeeringut tõendavate dokumentidega **tähitud kirjaga** PRIA-le aadressil:

Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (PRIA)
Narva mnt. 3, Tartu 51009

Ümbrikule kirjuta lisaks aadressile veel märkeks: FINANTSOSAKOND. Dokumendid võib eeltoodud aadressil ka ise kohale tuua. Investeeringut tõendavate dokumentide kohta saab lisainformatsiooni ka telefonidel 737 1328, 737 1306, 737 7621 ja 737 1207.

Investeeringuks tehtud kulude deklaratsiooni blankette on vajaduse korral võimalik juurde saada ka PRIA piirkondlikest büroodest ning Internetileheküljelt www.pria.ee.

Kuludeklaratsiooni täites märgi kindlasti vastavasse lünka, mitmes osamakse antud projekti raames ja millises summas on see kuludeklaratsioon, mille esitad.

Tee rist kasti “lõplik”, kui saadad kuludeklaratsiooniga:

- a) kogu projekti investeeringut tõendavad dokumendid;
- b) antud projekti viimase osa teostamist tõendavad dokumendid (maksimaalselt saad esitada kuludeklaratsiooni neli korda).

Tee rist kasti “osaline”, kui esitad kuludeklaratsiooniga projekti osaliselt teostamist tõendavad dokumendid.

Kui kogu projekti või selle osa maksumus, mille kohta esitad kuludeklaratsiooni, on taotluses toodud investeeringu maksumusega võrreldes vähenenud, märgi investeeringu uus maksumus ning vähenemise põhjus kindlasti ära ka kuludeklaratsioonil.

Investeeringut tõendavad dokumendid

Investeeringut ja ettevalmistavaid töid tõendavad dokumendid, mille taotleja esitab koos kuludeklaratsiooniga, on järgmised:

1. Hankija väljastatud arve või arve-saatelehe koopia

Arvel **peavad olema** järgmised Käibemaksuseaduses ja Raamatupidamise seaduses nõutavad rekvisiidid:

- müüja nimi, aadress ja käibemaksukohustuslasena registreerimise number;
- arve number ja väljastamise kuupäev;
- ostja nimi ning aadress;
- kauba või teenuse nimetus, kogus, hind kroonides ning kaupade ja teenuste kogumaksumus ilma käibemaksuta ja koos käibemaksuga käibemaksumäärade lõikes;
- kauba või teenuse maksustatav väärtus, juhul kui see on erinev eelmises punktis nimetatud hinnast;
- käibemaksusumma käibemaksumäärade lõikes;
- kauba väljastamise või teenuse osutamise kuupäev, juhul kui see erineb arve väljastamise kuupäevast;
- arve väljastaja allkiri.

Kontrolli kindlasti rekvisiitide olemasolu!

Arvele kirjuta juurde oma taotluse viitenumber!

Kui arvel ei ole müüdav kaup/osutatud teenus otseselt välja toodud, vaid on viidatud mingile muule dokumendile (näiteks pakkumisele, lepingule teostatud tööde aktile vms.), tuleb esitada ka koopia viidatud dokumendist.

2. Maksekorralduse koopia või pangakonto väljavõte, mis kinnitab arve või arve-saatelehe eest tasumist. Maksekorralduse selgituse lahtrisse märgi tasutava arve või arve-saatelehe number ja selle hankija poolt väljastamise kuupäev.

3. Kui investeeringuobjektiks on ehitised või kui toetatava tegevuse maksumus sisaldab käibemaksu, siis taotlejale osutatud teenuse või tehtud töö või müüdüd kauba üleandmist-vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia (dokumendil peavad kindlasti olema mõlema poole allkirjad ning üleandmise kuupäev).

4. Kui maaparandussüsteemi ehitamine või rekonstrueerimine on lõplikult teostatud, siis maaparandusbüroo kinnitud maaparandussüsteemi kasutuselevõtu akti koopia.

5. Kui omafinantseeringu osaks on mitterahaline sissemakse ning kui investeeringuobjekti osas on tööd lõplikult teostatud, siis vormikohane kinnitus mitterahalise sissemaksena tehtud tööde kohta (määruse lisa 11).

Saada koos kuludeklaratsiooniga ka ettevalmistavat tööd tõendavad dokumendid!

Kapitalirent

Kui teostad oma investeringu kapitalirendi tingimustel liisingufirma kaudu, on nõuded investeringut tõendavatele dokumentidele mõnevõrra erinevad. Sel juhul tuleb täita kuludeklaratsioonil ka vastavad lahtrid.

Kapitalirendi (liisingu) puhul on investeringut tõendavad dokumendid järgmised:

1. Hankija väljastatud arve või arve-saatelehe koopia, millel peavad olema eelpool nimetatud käibemaksuseaduses ja raamatupidamise seaduses nõutavad rekvisiidid.

2. Arve või arve-saatelehe tasumist kinnitav maksekorralduse koopia või pangakonto väljavõte, mille selgituse lahtrisse on märgitud tasutava arve või arve-saatelehe number ja selle hankija poolt väljastamise kuupäev.

3. Liisingufirma ja taotleja vahelise kapitalirendilepingu koopia koos lepingu juurde kuuluva maksegraafikuga eesti krooni vääringus.

4. Kui investeringuobjekti toetatava maksumuse moodustab investeringuobjekti maksumus **koos käibemaksuga**, siis selle isiku, kellelt taotleja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud osutatud teenuse või tehtud töö või müüdud kauba **üleandmist-vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia** (dokumendil peavad kindlasti olema mõlema poole allkirjad ning üleandmise kuupäev).

5. Kui maaparandussüsteemi ehitamine või rekonstrueerimine on lõplikult teostatud, siis **maaparandussüsteemi kasutuselevõtu akti koopia**, mille on kinnitanud maaparandusbüroo.

Arvele (arve-saatelehele) peab olema kirjutatud taotluse viitenumber.

Investeringut tõendavate dokumentide kohta saab lisainformatsiooni PRIA finantsosakonnast telefonidel 737 1328, 737 1306, 737 7621 ja 737 1207.

Kui dokumentidel on mingeid puudusi, lähetab autoriseerija taotlejale järelepärimise, kus selgitab probleemi ja näitab ära edasise tegevuse.

Korras investeringut tõendavad dokumendid tuleb taotlejal PRIA-sse esitada **hiljemalt taotluse rahuldamise otsusele ülejärgneva aasta 25. septembriks.**

Kui taotleja ei ole nõuetekohaseid investeringuid tõendavaid dokumente ettenähtud ajaks esitanud, siis tema investeringut ei finantseerita.

Kui taotleja saadetud dokumendid on korras, järgneb kohapealne investeringu teostamise kontroll.

Investeeringu kontrollimine

Enne toetuse väljamaksmist kontrollitakse taotleja juures kohapeal investeeringu olemasolu ning seda, kas on tegemist sama investeeringuga, millele kinnituskirjaga toetus määrati. Kontroll viiakse läbi kuu aja jooksul pärast seda, kui korrektsed investeeringut tõendavad dokumendid on PRIA-sse jõudnud. Kohapealset kontrolli teostab koostöös PRIA-ga maaparandusbüroo spetsialist.

Inspektor lepib taotlejaga telefoni teel kokku kontrollima tuleku aja ning täpsustab vajadusel kontrollitavaid dokumente. Kui taotleja teeb investeeringu ühes osas, toimub üks kohapealne kontroll, kui mitmes osas, siis vähemalt kaks kontrolli: esimese ja viimase osamakse kuludokumentide esitamisele järgnevalt. Inspektor kontrollib investeeringu olemasolu ja asukohta, investeeringu vastavust väljavalitud hinnapakkumisele ja töövõtulepingule, teostatud investeeringu kajastamist raamatupidamises, investeeringuobjekti omandiõigust tõendavat dokumenti, kapitalirendi puhul kasutusõigust kinnitavat dokumenti ja ehitise korral **ehitise kasutusluba** või maaparandussüsteemi kasutuselevõtu akti.

Kontrolli hõlbustamiseks on soovitatav, et kohal oleks ka Sinu ettevõtte raamatupidaja.

Kui Sinu ettevõttes on koopiade tegemise võimalus, siis palun võimalda inspektoril teha tema poolt valitud dokumentidest koopiaid.

Kontrolli lõppedes täidab inspektor **kontrollakti**, mille allkirjastavad nii toetuse saaja esindaja kui ka inspektor. Üks eksemplar kontrollaktist jääb taotlejale. Taotleja poolt peab alla kirjutama allkirjaõiguslik isik. Volitatud isiku korral kontrollib inspektor kirjaliku volikirja olemasolu ning isikut tõendavat dokumenti.

Kui investeering on suunatud maaparandussüsteemi uuendamisse, mille osaks on ka mitterahalise sissemaksena arvestatavad tööd, siis kontrollib inspektor neid taotleja omafinantseeringuna tehtavaid töid vähemalt ühe korra tööde teostamise perioodil, millest on PRIA-t eelnevalt teavitatud. Mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde teostamise ajast tuleb PRIA-t teavitada kas e-posti (maaparandus@pria.ee) või kirja teel vähemalt 7 päeva enne kavandatavat tööde teostamise algusaega. Mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde kontrollis fikseerib inspektor tööde seisu ja kontrollib antud tööde kohta peetava päeviku kannete vastavust tegelikule olukorrale objektil. Mitterahalise sissemaksena arvestatavate tööde pistelises kohapealses kontrollis raamatupidamisdokumente ei kontrollita ning üldjuhul inspektor oma kontrollist taotlejat täiendavalt ette ei teavita. Tööosaluse kontrollis kontrollakti ei vormistata. Kontroll-lehest, mille allkirjastavad toetuse saaja esindaja ja kontrolli teostav inspektor, jääb üks eksemplar toetuse saajale.

Investeeringuobjektide tähistamine

Struktuuritoetuse abil soetatud objektid tuleb tähistada, viidates Euroopa Liidu osalusele. Struktuurifondidele viitamise korra on kinnitanud rahandusminister ja sellega saab tutvuda Internetiaadressil:

http://www.struktuurifondid.ee/failid/RAK_ja_EL_kasutamiskord_viide.pdf

EL-i struktuurifondide toetusel valminud või soetatud objektid peab toetuse saaja märgistama RAK-i ja EL-i kaksiklogoga kleebise, plakati, stendi või tänutahvliga. Kaksiklogo peab investeeringuobjektile paigaldama viieks aastaks. Kleebised ja plakatid saab toetuse saaja PRIA-st tasuta, kuid tänutahvlite ja stendide valmistamine on abikõlblik kulutus, mida võib lülitada toetatava tegevuse maksumusse.

Kleebistega tuleb tähistada näiteks seadmed ja mööbel. Plakat tuleb panna struktuuritoetuse abil ehitatud või rekonstrueeritud ehitistesse või ruumidesse.

Toetuse väljamaksmine

Kui investeeringu teostamise kontrolli tulemus on positiivne, siis koostab PRIA finantsosakond toetuse väljamaksmise käskkirjad.

Toetuse väljamaksmise käskkirjade alusel valmistab PRIA maksete büroo ette maksekorraldused ja saadab need Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu maksete osakonda aktsepteerimiseks ja ülekannete teostamiseks. Toetussumma kantakse täiskroonides taotleja pangaarvele. Kui investeering on tehtud liisingufirma kaudu, kantakse toetus otse **liisingufirma arveldusarvele** ja liisingufirma on kohustatud nelja tööpäeva jooksul vähendama selle summa võrra maksegraafikus järgnevate perioodide väljaostumakseid.

Investeeringut tõendavate dokumentide esitamisest
kuni väljamakse tegemiseni võib minna aega kuni 3 kuud.

Pärast väljamakse tegemist toetuse toimikud arhiveeritakse ja säilitatakse PRIA-s 10 aastat.

Saldode kontrollimine

Majandusaasta lõppedes saadetakse saldokinnitused nendele toetuse saajatele, kelle suhtes on PRIA-l kohustusi või nõudeid. Saldokinnitused võimaldavad taotlejatel kontrollida aasta lõpu seisuga kohustuste või nõuete saldot ja lahknevuste korral selgitada välja erinevused. Saldokinnitused postitatakse hiljemalt 15. jaanuaril tähitud kirjana ning vastuseid ootab PRIA tagasi kuni 1. veebruarini.

Ära unusta saldokinnitust PRIA-le faksida või postiga tagasi saata!

Järelkontroll

PRIA-l on kohustus viie aasta jooksul pärast toetuse väljamaksmist kontrollida, kas toetuse eest soetatud investeeringut kasutatakse sihipäraselt. Järelkontrolli taotlejate juures teostab PRIA koostöös maaparandusbüroo spetsialistidega.

Järelkontrollitavad valitakse juhusliku valiku teel ja
nende hulk on iga meetme raames vähemalt 10% toetuse saajate koguarvust.

Järelkontrollist informeeritakse toetuse saajat samamoodi nagu eelnevate kontrollide korral.

Inspektor kontrollib kas investeeringuobjekt on toimiv ja kasutusel, kas investeeringuobjektiga seotud maa sihtotstarve ei ole muutunud ning objekt kuulub endiselt toetuse saajale. Samuti kontrollib inspektor toetuse summa ja investeeringuobjekti kajastamist toetuse saaja raamatupidamises. Täiendavalt võidakse kontrollida vastavalt investeeringule ka teiste institutsioonide ja ametite koostatud akte ja lube.

Järelkontrolli toimumine fikseeritakse kontrollaktis, mille allkirjastavad toetuse saaja ja kontrolli teostanud inspektor, ning millest üks eksemplar jääb investeeringutoetuse saajale.

Korruptsiooni ja vigade vältimiseks kontrollitakse ka kohapealset kontrolli teostavate inspektorite tööd. Seega võib juhtuda, et mõnda taotlejat või toetuse saajat kontrollib PRIA toetuste kontrolli osakond mitu korda (nt inspektori tehtud eelkontrolli või järelkontrolli teeb teistkordselt üle PRIA keskuse ametnik). Lisaks võivad PRIA inspektorite töö üle kontrollida kõrgemalseisvate ametite ja EL Komisjoni selleks volitatud esindajad.

Investeeringutoetuse tagasinõudmine

Investeeringutoetus kuulub muuhulgas tagasinõudmisele juhul, kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetust on kasutatud mitte-eesmärgipäraselt, toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimismenetlus või tehtud pankrotiotsus, toetuse saaja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või takistab kontrolli teostamist, investeeringuobjekt on hävinud toetuse saaja süül, toetuse saaja on jätnud tähtaegselt täitmata järelevalveametniku ettekirjutuse toetuse ebaõige kasutamise rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks ja rikkumisega tekitatud tagajärgede kõrvaldamiseks, toetuse saaja ei ole lõpetanud investeeringu teostamist täies mahus või ilmneb tagantjärei mõni asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud.

Toetuse tagasinõudmisel teeb PRIA toetuse tagasinõudmise otsuse. Näiteks kui MTÜ liige muudab maa sihtotstarvet, millel on tehtud maaparandustöid ja mida on rahastatud antud meetme raames, esitab PRIA nõude MTÜ-le. Nõue esitatakse nii suures ulatuses, kui suur on proportsionaalselt olnud MTÜ liikme osalus toetatavas projektis. Vastavalt käsunduslepingule pöörab MTÜ nõude oma liikme vastu.

Toetuse tagasinõudmise otsust on võimalik vaidlustada Haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.